

POSTANOWIENIE

29 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 29 maja 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku R. S.

z udziałem M. B., E. W., A. B., A. K., Gminy Miejskiej K., J. V. i Prokuratury Rejonowej w Wadowicach

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej Gminy Miejskiej K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 27 grudnia 2022 r., II Ca 1798/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. orzeka, że każdy z uczestników postępowania kasacyjnego ponosi koszty tego postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 27 grudnia 2022 r., Sąd Okręgowy w Krakowie, w sprawie z wniosku R. S. przy uczestnictwie M. B., E. W., A. B., A. K., Gminy Miejskiej K., J. V. i Prokuratury Rejonowej w Wadowicach, o zasiedzenie, na skutek apelacji uczestnika Gminy Miejskiej K. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z 10 maja 2022 r., sprostował zaskarżone postanowienie (pkt 1); zmienił punkt IV i VIII zaskarżonego postanowienia (pkt 2); w pozostałym zakresie apelację oddalił (pkt 3); orzekł o kosztach postępowania (pkt

4).

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła Gmina Miejska K. zaskarżając postanowienie w części, tj. w zakresie punktu 3 i 4.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą

być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

7. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

8. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący podnosił, że „nie jest możliwe dokonanie zmian podmiotowych w zakresie prawa własności nieruchomości bez uprzedniego podziału geodezyjnego tejże nieruchomości”. Wbrew twierdzeniom skarżącego, słusznie Sąd Okręgowy zauważa, że „warunek

identyfikacji przedmiotu objętego wnioskiem został spełniony poprzez wyodrębnienie działki [...] i wyodrębnienie przez biegłego geodetę działki [...] przy szczegółowym doprecyzowaniu granic tej części działki, zatem istniała możliwość dokonania przez Sąd oceny spełnienia przesłanek zasiedzenia”. Zatem tak skonstruowany wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie może być uznany za prawidłowy, co powoduje, że skarga, w ramach przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania. Na ten aspekt zwrócono również uwagę w odpowiedzi na skargę kasacyjną, a przywoływanie wskazanych tam argumentów Sąd Najwyższy uznaje za zbędne w tym miejscu.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Zgodnie z art. 379 § 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Zgodnie z przyjętym orzecznictwem SN nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony praw zachodzi tylko w stosunku do strony w znaczeniu prawnotechnicznym, a nie w stosunku do podmiotu, który nie uzyskał przymiotu strony, choćby postępowanie bezpośrednio go dotyczyło. Inaczej mówiąc, nie można mówić o pozbawieniu możliwości obrony swych praw strony, której brak (postanowienie SN z 10 marca 2015 r., II PZ 29/14). Jest oczywiste, że skoro w przepisie użyto pojęcia "strona", to nadano mu prawnoprocesowe znaczenie; stroną jest jedynie osoba uczestnicząca w procesie w tym charakterze, (jako powód lub pozwany), nie osoba, która powinna lub może być stroną. Nie istnieje status strony w ujęciu abstrakcyjnym; konkretna osoba staje się stroną dopiero wskutek wytoczenia powództwa, pozwania lub wstąpienia do sprawy w takiej właśnie roli (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2010 r., III CZP 112/09, OSNC 2010 nr 7-8, poz. 98).

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

[r.g.]

